«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энгсиэли

2012 сыл Бэс ыйын 13 күнэ Сэрэдэ № 76 (10668)

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыҥ хаһыата»

Хайдах олордугут, ыаллар?

ХАМНАС 10 КҮНҮН — ТУТУУГА

Бөтүҥнэ М.К. Аммосов төрөөбүтэ 115 сылыгар аналлаах «Саһарбыт хаартыскалар кэпсииллэр» диэн краеведческай ааҕыы буолан ааста. Манна Д.К. Прядезникова 50-60 сс. армияҕа сулууспалаабыт уолаттар туһунан „Умнуллубат түгэн” диэн ааттаан 45 сыл анараа өттүгэр оскуола оҕолоро сэрии ветеранын кытта көрсүһүүлэрэ хаартыскаҕа үйэтитиллибитин билиһиннэрдэ. Н.С. Бочкарева уус эһэтин, А.С. Евстафьева кытай омуктан төрүттээх эһэтэ Чин-Са-Ю, Р.Н. Христофорова нэһилиэккэ тыа хаһаайыстыбата сайдарыгар улахан өнөлөөх Г. Христофоров туһунан олус интэриэһинэйдик кэпсээтилэр.

„Спецводострой” тэрилтэ үлэһиттэрэ кэлэн бардылар. Кинилэр сайыҥҥы уу ситимин башнята, ууну ыраастыыр станция туруохтаах сирдэрин көрдүлэр.

Бүтүн Россиятаабы библиотека күнүн чэрчитинэн, нэһилиэккэ библиотека тэриллибитэ 60 сылыгар аналлаах „Библиотека – билии храма” диэн биэчэр ыытылынна. Манна Н.М. Рыкунов аатынан улуустааҕы библиотека директора, үлэһиттэрэ кэлэн ыалдьыттаатылар. Бу күн библиотека историята сырдатылынна, олохтоох автор Клим Ильин, „Хотойук” литературнай куруһуок оҕолоро истиҥ иэйиилээх хоһооннору аахтылар, кырачаан оҕолор муода көрдөрдүлэр. В. Колесов, Т. Павлова ылбаҕай ырыа бэлэхтэ-этилэр. Библиотека үлэтин ветерана М.П. Оконешникова үтүөмааны тылларынан үлэлээн ааспыт кэмнэрин аҕынна уонна ырыа ыллаан иһитиннэрдэ. Хардатын олохтоох нэһилиэк дьаһалтата, чуолаан, сүрүннүүр специалист С.С. Белолюбская эҕэрдэ суруктары, бэлэхтэри туттарда.

Олохтоох сэбиэт депутаттарын уочараттаах сессията буолла. Мунньахха нэһилиэк социальнай-экономическай сайдыытын, саҥа тутуллар спортивнай саалаҕа эдэр сааһыгар олохтон туораабыт, „Эр санааланыы” орден кавалера М.К. Ильин аатын иҥэрии боппуруостара көрүлүннүлэр. Сессия түмүгүнэн, 18 сааһын туолбут нэһилиэк олохтооҕуттан 500 солк., үлэһиттэртэн 10 күннээх хамнастара спортивнай саала тутуутугар хомуллара быһаарылынна.

Валентина КОЛЕСОВА, Бөтүҥ

Ыччат уонна техническэй үөрэхтээһин

ИДЭ ТУОҺУТУН ЫЛЛЫЛАР

Граф Биэрэгинээҕи 2-с №-дээх профессиональнай лицей «Компьютернай техника оператордарын», «Сварщик”, «Тутуу”, «Асчыт” о.д.а. идэлэргэ хаһыс да сылын ыччаттары үөрэтэн каадырдары бэлэмниир. Быйылгы сылга 9 кылаас кэнниттэн киирбит ыччат дьон «Компьютернай техника оператордарын” бүтэһик куурсугар үөрэнэ сылдьаллар. Кинилэр бэс ыйын 8 күнүгэр түмүк экзаменнарын компьютер ситимигэр «Создание официального сайта лицея № 2» темаҕа туттардылар. Быһатын эттэххэ, «Facebook” ситимин айбыт Марк Цукенберг, эбэтэр чугастыы «Вконтакте” ситими бырайыактаабыт Павел Дуров курдук сайт оҥорон экзаменҥа кэпсээтилэр. Үксүн Microsoft Office Word, Paint, Macromedia Dreamweawer программалары, итиэннэ сорохтор атыны туһаммыттар. Туттарыы да араастаах, эриэ-дэхси буолан биэрдэ. Ким эрэ олус бэлэмнэммит, ким эрэ улаханнык кыһаллыбатах да үлэлэрэ бааллар. Барыта 19 оҕо экзамен туттарыахтааҕын үс оҕо араас биричиинэлэринэн эһиилги сылга туттарыахтара, онтон 16 оҕо ситиһиилээхтик туттарда. Кинилэр өссө эбии үрдээн, боччумуран, олоххо көрүүлэрэ дуоспуруннаммыкка дылы буолбуттар. Выпускниктарга үөрэппит учууталлара ыра санаалара туолалларыгар, ситиһиилэнэллэригэр, олоххо бэлэмнээх буолалларыгар баҕа санааларын эттилэр.

М. ПЕТРОВА

Улуус сэбиэтин сессиятыгар

КУОБАХХА, СОБОҐО - ПААМАТЫННЬЫГЫ

Депутаттар улуустааҕы төрдүс сессиялара ыам ыйын 29 күнүгэр буолла. Бу сессияҕа барыта 10 боппуруос көрүллүннэ.

Быйыл СР быыбара ыытар киин комиссиятын састааба саҥалыы сүүмэрдэниэхтээх. Онон сибээстээн, Нам улууһугар өр кэмнэ учууталынан, Хатыҥ-Арыы селотун Сэбиэтин солбуйааччы председателинэн, председателинэн уо. д. а. үлэлэргэ үтүө суобаастаахтык үлэлээбит, билигин СР ЦИК-ын солбуйааччы председателинэн үлэлии сылдьар Егор Афанасьевич Пахомовы саҥа сүүмэрдэнэр комиссия састаабыгар кандидатынан туруоруу туһунан боппуруоһу көрөн, санаа атастаһан баран депутаттар бу инициативаны өйөөтүлэр уонна СР Президениттэн Е.А. Пахомовы комиссия састаабыгар киллэрэригэр көрдөһөр быһаарыыны биир санаанан ылыннылар.

«2012-2016 сс. үөрэх тэрилтэлэрин баһаартан уонна террортан көмүскээһин таһымын тупсарар туһунан» уонна «2012-2015 сс. суут уураҕынан хаайыыга ыыппакка олорор сирдэригэр буруйдарын боруостуурга ууруллубуттара социальнай реабилитациялааһын туһунан» тус сыаллаах программалар көрүллэн бигэргэннилэр.

Бастакы программаны толорууга 51 мөл. 969 тыһ. солкуобайынан (ол иһигэр, СР бюджетыттан 35 400 000 солк., «Нам улууһа» МТ бюджетыттан16 569 000 солк.), иккис программа олус суолталааҕынан улуус бюджетыттан сыл ахсын 100 000 солкуобайынан үбүлүүргэ диэн быһаарылынна. Бу программаны дьүүллэһии кэмигэр депутаттар: А.Г. Шарапов, Л.М. Маркова, С.И. Тоскин, Л.В. Алексеева улууска киэҥ хабыылаах социальнай программаны ылыныахха диэн этии киллэрбиттэрэ бары депутаттарынан өйөннө уонна «Нам улууһа» МТ дьаһалтатыгар программаны оҥорон сессия көрүүтүгэр киллэрэригэр сорудахтанна.

«РФ олохтоох бэйэни салайыныы уопсай принциптэрин туһунан» 131№-дээх 06.10.2003 с. ФС сөп түбэһиннэрэр иннитгэн «Нам улууһа» МТ Устаабыгар көннөрүүлэри уонна уларытыылары киллэрии туһунан боппуруоһу дьүүллэһиигэ депутаттар устаап 29ст. 4п. уонна 22 ст. 2п. кэккэ уларытыылары киллэрдилэр. Онон улуус баһылыга саҥа бигэргэммит устаап ирдэбилинэн, мантан инньэ биэс сылга талыллар уонна икки болдьохтон ордук кэмнэ талыллыбат буолла. Онтон улуус сэбиэтин депутаттара биир мандаттаах эбэтэр элбэх мандаттаах быыбардыыр уокуруктарга, быыбар мажоритарнай систематын бэрээдэгинэн эрэ талыахтаахтар диэн быһаарылынна.

Депутаттар бу сессияҕа муниципальнай сулууспалаахтар акылааттарын уонна «Нам улууһа» МТ олохтоох бэйэни салайыныы органнарын үлэлэрин техническай хааччыйыыга үлэлиир үлэһиттэр дуоһунастарын акылааттарын 2012 с. тохсунньу 1 күнүттэн 6,5% үрдэтэргэ диэн быһаарыы ылыннылар.

«2012 с «Нам улууһа» МТ бюджетыгар уларыйыыны уонна эбиилэри киллэрии туһунан» боппуруоһу депутаттар көрөн баран, СР бюджетыттан эбии үбүлээһин көрүллүбүтүнэн бюджет дохуоттаах чаһын1390887,587 тыһ. солкуобайы 1519959,0151тыһ. солкуобайынан, ороскуоттаах чаһын 1324199,987 тыһ. солкуобайы 1452897,5401 тыһ. солкуобайынан бигэргэтэргэ диэн быһаардылар.

Онон улууспут бюджетын дохуота 129 мөлүйүөн 71 тыһыынча солкуобайынан улаатта.

«Нам улууһа» МТ устаабыгар уонна Федеральнай Сокуоннарга сөп түбэһиннэриллэн Намнааҕы «Намавтодор» ГУП ААО акцията СР Правительствотын уураҕынан улуус таһымыгар бэриллибитинэн кини устаабын улуус баһылыга бигэргэтэригэр диэн быһаарыы ылылынна.

Саҥа тэриллэр общественнай сэбиэт састаабыгар улуус депутаттарыттан А.Г. Шараповы, Л.М. Маркованы, С.И.Тоскины, Т.В. Маслованы, А.А. Федоровы киллэрэргэ диэн быһаарылынна.

Саха норуотун олоҕун ыарахан кэмнэригэр хоргуйуттан, эститтэн-быстыыттан быыһаабыт айылҕа маанылаах кыылыгар - куобахха, балыгар - собоҕо төрөөбүт айылҕаҕа сүгүрүйүү уонна сүдү махтал бэлиэтинэн улуус киинигэр олохтоохтор туруорсуулларынан пааматынньыктары туруорар туһунан депутат С.И. Тоскин иһитиннэриитин истэн уонна дьүүллэһэн баран депутаттар бу пааматынньыктары туруорарга диэн быһаарыыны ылыннылар.

И. ИВАНОВ

Сурутуу-2012

ХАННА ХАҺЫАТЫ ААХПАТТАРЫЙ?

Икки этээстээх уопсай дьиэлэр олохтоохторо «Энгсиэли» хаһыаты төһө ааҕалларын билистибит. Хартыына мөлтөх. Ол курдук, 12-16 квартиралаах дьиэлэргэ үгүстэригэр 1-2 эрэ ыал сурутар эбит. Холобур, Октябрьскай уул. 4-гэр, 12-гэр, 10-гар, Ленин уул. 5-гэр, 9-гар, 17-гэр, 21-гэр, 41-гэр, 43-гэр, Аммосов уул. 56-гар биирдии эрэ ыал сурутар. Атын дьиэлэргэ 2-3 эрэ ыал хаһыаты ааҕар. Хаһыаты тутан да көрбөт, хаһан да аахпат дьиэлэринэн Октябрьскай уул. 8, 20, 22, Ленин уул. 28, Аммосов уул. 42/1, 50, 52 №-дээх дьиэлэрэ буолаллар.

Ырытан көрдөххө куруук олорор, ханна да көһөн барбат, кырдьаҕас өттө сурутар эбит. Биллэрин курдук уопсайдарга куортамнаан олорооччу элбэх. Кинилэр быраабыла быһыытынан хаһыаты суруттарбаттар. Оннооҕор куортамнаан олорор салайааччылар эмиэ хаһыаты аахпаттар. Этээстээх уопсай дьиэлэргэ 700-кэ ыал олорор, балартан 137 эрэ ыал «Энгсиэли» хаһыакка суруттарар.

Онтон хаһыат диэн информация, билии төрдө буоллаҕа дии. Ким хаһыаты аахпат - ол тугу да билбэт, олохтон хаалан иһэр, сонуннары дьон кэпсээниттэн, хойутаан, үһү-бадах курдук, сыыһа-халты истэр.

Этээстээх уопсайдарга дьон хаһыаты тоҕо суруттарбатын сүрүн биричиинэлэринэн, бэйэлэриттэн ыйыттахха, почта дьаһыга суоҕа, хатаммакка аһаҕас турарынан уораллара уонна кылгас кэмнэ куортамнаан олорор буолан суруттарбаттара буолар эбит. Маны тэҥэ сорох дьон харчы суоҕар сигэнэн, наадыйбат буолан суруттарбаттар.

Кэнники кэмнэ дьон туохха да наадыйбат, субуотунньукка, атын общественнай үлэҕэ, тэрээһиннэргэ да кыттыбат буолла. Онтон хаһыаты аахпат буолуу — дьон олоххо интэриэһэ сүтүүтүн, уопсай дьыалаттан туора туруутун биир сүрүн төрүөтэ.

В. РЫКУНОВА

ГАИ иһитиннэрэр

БИҺИГИ СҮРЭХПИТИН ХАРЫСТААН҃!

Ыам ыйын 30 күнүгэр «Болҕойуҥ, оҕолор!» бүтүн Россиятаабы операция чэрчитинэн «Биһиги сүрэхпитин харыстааҥ!» диэн акция Дьокуускай-Нам, Нам-Түбэ суолугар ыытылынна.

Бу акция сүрүн сыалынан оҕо суолга эчэйиитигэр, оһоллонуутугар болҕомтону тардыы, суоппардар өйдөрүгэр тиэрдии буолар. Манна ГАИ үлэһиттэрин кытта быйылгы «Куттала суох көлүөһэ» конкурс кыайыылаахтара — Хатыҥ Арыы орто оскуолатын 6 кылааһын үөрэнээччилэрэ, хамаанда оҕолоро кытыннылар.

ГАИ сотрудниктара суолунан айаннаан иһэр суоппардары тохтотон, кинилэр оҕолору кытта кэпсэттилэр. Оҕолор эрдэттэн бэлэмнээбит листовкаларын-сүрэх формалаах кумааҕылары суоппардарга биэрэн, кинилэри суолга сэрэхтээхтик айанныылларыгар, бэйэлэрин уонна атын дьону харыстыылларыгар ыҥырдылар.

О.А. ПАВЛОВА, ГАИ пропагандаҕа инспектора

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энгсиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественнай сурутааччыларынан 2012 сыл иккис аҥарыгар сурутуу ыытыллар.

2012 сыл иккис аҥарыгар сурутуу
6 ыйга — 330 солк.,
3 ыйга — 165 солк.,
1 ыйга — 55 солк.
Хаһыат индексэтэ — 54889, нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2012

КИИНЭ БЭ УҺУЛУННУЛАР

Хатырыкка бэс ыйын 8-10 күннэригэр Ил Түмэн уонна „Нам улууһа” МТ депутаттарын бириһнигэр сайыҥны улуустааҕы спартакиадаҕа уонна бэс ыйын 16 күнүгэр буолаары турар ыһыахха бэлэмнэнии үлэтэ ыытыллла турар. Онон ыраастаныы, эрчиллии, репетиция үлэтэ ыытыллар.

«Саха» НВК атырдьах, балаҕан ыйыгар «РТР» каналыгар Саха сирэ Россияны кытта холбоспута 380 сылыгар анаан Иркутскайга, Бүлүүгэ, Суоттуга, Хаҥаласка, Тааттаҕа документальнай киинэ устубуттар. Хатырыкка ыам ыйын 21-24 күннэригэр кэлэн кэрэ көстүүлээх сирдэрбитин (Тараҕай мырааны, Аар Хатыҥ маһы, «Үрдүк Иирэ» комплексы) уһуллулар. Нэһилиэк олохтоохоруттан 24 киһи, ол иһигэр 84 саастаах нэһилиэк ытык олохтоохторо, кэргэннии Варвара, Иннокентий Винокуровтар, детсад оҕолоро уо.д.а. киинэҕэ уһулуннулар.

Ыам ыйын 22 күнүгэр Дьокуускайга библиотека күнүгэр аналлаах тэрээһиннэргэ биһиги библиотекарбыт, СР культуратын туйгуна Е.А. Дьяконова „Үлэҕэ үлүһүйүү, үлэттэн дуоһуйуу” ССРС культуратын туйгуна, САССР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Охлопкова М.А олоҕун сырдатар кинигэтэ „Лучший научный труд в области книговедения” номинацияҕа 2 миэстэ дипломун ылла уонна харчынан бириэмийэнэн наҕараадаланна.

РФ журналистарын сойууһун чилиэнэ, Булуҥҥа, Уус-Алдаҥҥа, Тааттаҕа оҕону үөрэтиигэ-иитиигэ үлэлээбит педагогическай үлэ ветерана, төрүт Хатырык олохтооҕо, Хатырыктааҕы оскуола маҥнайгы выпускница Т.А. Куличкина-Дедюкина „Олох да араастаах”, „Дьолу бултулаҕар” диэн саҥа таһаарбыт кинигэлэрин Хатырык нэһилиэгин баһылыгар, орто оскуолаҕа, олохтоох библиотекаҕа, музейга уо.д.а. бэлэх уунна.

Нэһилиэккэ аһыы оту сиэннэр кыстыгы туораабыт уонча сүөһү өлөн хас да ыал улахан хоромньуланнылар. Аһыы оту суох оҥорууга өрдөөҕүтэ нэһилиэк бүттүүн турунан хаар ууллардын саҕана субуотунньуктаан үргүүр этилэр, ол үлэни эһиил хаттаан ыытар наадатын нэһилиэк баһылыга эттэ.

Бэс ыйын маҥнайгы күнүгэр Ощепков хоһооно, 2 кылаас уолаттарын бөлөҕө ырыаҕа (сал. В.С. Дьяконова) бэрилиннэ. Н.В. Слепцов туруорбут бириһэ микроволновай оһох „Чуораанчык” детсадка тигистэ.

Нэһилиэкпитигэр уот ситимэ эргэрэн хас тыал аайы араас саахал тахса турар, онно дьон эрэйи көрөлларе, 2-3 күн уота суох олоруу, килиэп тахсыбат, суотабай сибээс үлэлээбэт уо.д.а.

Нэһилиэк дьоно тустаах тэрилтэлэри итинник түбэлтэлэри эрдэттэн көрөн туораталларыгар туруорсабыт.

А. КУЛИЧКИНА, Хатырык

СОНУН КӨРСҮҺҮҮ

Соторутааҕыта Искра ситэтэ суох орто оскуолатын үөрэнээччилэригэр, нэһилиэк олохтоохторугар 100 харахтаах уонна нуучча дуобатыгар Россия спордун маастара Егорова Розалия Николаевна, кини эрчийэр уола, Нам 1-кы №-дээх политехническэй орто оскуолатын 2-с кылааһын үөрэнээччитэ, СР уонна Россия 100 харахтаах, нуучча дуобатыгар призер Горохов Валера сонун көрсүһүү тэрийдилэр.

Валера 12 оҕону утары оонньоото. Чаас кэриҥэ киирсии кэнниттэн утарсааччыларын 100% кыайталаата. Бурнашева Светаҕа (2 кылаас), Максимов туйгуҥҥа (6 кыл.), Румянцев Андрейга (5 кыл.) эрийсиилээх оонньууларын иһин өйдөбүнньүк бэлэхтэри туттарда.

Розалия Николаевна эмиэ 3 утарсааччыларын тулуппата, 100% кыайда.

Түмүккэ Валера туһунан эбэтэ уонна тренера дуобакка хаһан эрчиллэн саҕалаабытын, ханна, хас күрэхтэһиигэ сылдьыбытын туһунан сиһилии кэпсээтилэр. Кыайыы, ситиһии туоһутун — элбэх ахсааннаах мэтээллэрин, грамоталарын көрдөрдүлэр.

Розалия Николаевна Валера ситиһиилэнэригэр эбээтэ Парникова Зоя Дмитриевна сыралаах үлэтин, уһулуччу оруолун бэлиэтээтэ.

Бу тэрээһиҥнэ Кривогорницина М.В. директордаах оскуола коллектива ис дууһаларыттан бэлэмнэммиттэр, кэлбит дьону итии чэйдээх, сүөҥэйдээх, алаадьылаах, минньигэс астаах көрүстүлэр, өйдөбүнньүк бэлэхтэри биэрдилэр, истиҥник сэһэргэстилэр, оҕолор эҕэрдэ кэнсиэр көрдөрдүлэр.

Искралар уолларыгар Валераҕа инникитин өссө чаҕылхай ситиһиилэри, туйгун үөрэҕи, үтүө доруобуйаны баҕаран, алҕаан атаардылар. Розалия Николаевнаҕа Россия, республика, улуус таһымнарыгар ыытыллар күрэхтэргэ оҕолору эрчийэр, чемпионнары бэлэмниир дьоһун суолталаах үлэтигэр сүгүрүйэллэрин, махталларын эттилэр, ситиһиилэри баҕара хааллылар.

М. БЯСТИНОВА

ОҔОЛОРБУТ ҮӨРДЭЛЛЭР

Искраҕа үүт тутар собуот ыам ыйын 5 күнүттэн үлэлээтэ. Эдьиийдии-балыстыы Таня, Сардаана Дьяконовалар лабораныгар үлэлииллэр.

Детсад сэбиэдиссэйинэн Барамыгина П.Ю. үлэлиир. Быйыл 15 оҕо сырытта.

Пекарняҕа пекардар М.А. Ощепкова, А.А. Сивцева минньигэс килиэби астыыллар диэн олохтоохтор хайгыыллар.

Искра ФАП-гар Румянцева А.С. иккис сылын үлэлиир. Кини кэлиэҕиттэн үлэ биллэ сэргэхсийдэ. Дьоҥҥо кичэллээхтик, болҕомтолоохтук сыһыаннаһар, улаханнык ыалдьыбыт дьону Нам, 1 Хомустаах, Хатырык балыыһаларыгар миэстэ кэпсэтэн эмтэтэ ыытар.

Аҕыйах хонуктааҕыта Намтан, Аппааныттан педиатр, невропатолог, терапевт, лор, окулист быраастара, лаборатория үлэһиттэрэ кэлэн анализ тутан, Искра олохтоохторун көрөнистэн бардылар. Нэһилиэнньэ 40%-на хабылынна, сорохтор ситэ көрдөрбөтүлэр. Иннникитин 3 ыйга биирдэ график быһыытынан кэлэн бараллара буоллар диэн дьон-сэргэ баҕа санааларын этэллэр. Бу күннэргэ өссө стоматологтар кэлиэхтээхтэрин кэтэһэллэр.

Сэттэ кылаастаах ситэтэ суох орто оскуолаҕа директорынан Кривогорницына М.В. үлэлээбитэ 8 сыл буолла. Кинини кытары 10 учуутал, 5 техүлэһит үлэлииллэр.

Оскуола оҕолоро улуускаа ыытыллар араас олимпиадаларга, конференцияларга, аҕыыларга, көрүүлэргэ, спортивнай күрэхтэһиилэргэ өрүү ситиһиилээхтик кытталлар, миэстэлэһэллэр. Ол курдук, Уус-Алдаҥҥа буолбут республикатааҕы күрэххэ тутум эргииргэ, пресс хачайдааһыҥҥа Пятыкин Сережа 1, Горохов Кэскил 1, Горохова Мичийэ 3 миэстэлэри ылбыттара.

Физкультураҕа оҕолору норуот үөрэҕириитин туйгуна П.Г. Баишев үөрэтэр, эттэрин-хааннарын эрчийэр. Кыахтаах, сайдар кэскиллээх оҕолору Нам, Чурапчы спортивнай оскуолаларыгар ыытан үөрэттэрэр. Эверстова Шура Чурапчы спорт оскуолатын ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрбитэ. Ону 20-тэн тахса мэтээллэрэ туоһулуулар. Билигин ХИФУ студена, спордун бырахпат, араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ кыттар, быйыл 4 мэтээллээх. Пятыкина Шура Чурапчы спорт оскуолатыгар үөрэнэ сылдьар. Дальнай Востокка, Благовещенскайга, Нерюнгрига ыытыллыбыт кыргыттар тустууларыгар 1 миэстэ ылыллар ааас олимпиадаларга, ыытыллар ааас олимпиадаларга, ыытыллар ааас олимпиадаларга 2 миэстэни ылбыта.

Быйылгы үөрэх сылын оҕолор 100% билии хаачыстыбатын 52% түмүктээтилэр.

Искра оскуолатыттан билии кыһатыгар кынаттаммыт оҕолор үөрэххэ киириилэрэ биһигини үөрдэр. 2010 с. 2 оҕо үрдүк, 1 оҕо анал орто үөрэххэ киирэн үөрэнэ сылдьаллар. Урукку сылларга үөрэммит элбэх оҕо үрдүк үөрэҕи бүтэрэн республика араас улуустарыгар үлэлии сылдьаллар. Ол курдук, Семенов А.А. Приморскай кыраайга офицер, чаас хамандыырынан үлэлиир, Сивцева Нь.Н. үөрэҕин бүтэрэн дойдутугар начальнай кылаас учууталынан үлэлиир.

Үрдүк категориялаах учуутал, норуот үөрэҕириитин туйгуна М.А. Аммосова оҕолору аҕарга-суруйарга үөрэтэрин таһынан олоҥхолуурга, хоһоон суруйарга, ыллыырга, цирковой трюктары оҥорорго үөрэтэр. Хас биирдии оҕо өй-санаа, үөрэх-билии, культура, эт-хаан өттүнэн сайдыылаах, чөл туруктаах буолалларыгар кыһаллар. „Ырыа саһарҕата” ансаамбылыгар, „Туйахчаан” диэн цирковой бөлөххө элбэх оҕолору дьарыктыыр. Кэккэ сылларга үгүс ситиһиилэрдээхтэр. Билигин Азия оҕолорун оонньууларыгар бараары бэлэмнэнэллэр.

Оскуола дьиэтэ суох буолан бу сылга ыарахаттары көрүстүлэр. Саҥа тутуллубут кыракый дьаһалта дьиэтигэр симиллэн үөрэннилэр. Саҥа оскуола хаһан тутуллара биллибэт. Дьаһалта үлэһиттэрэ кулууп дьиэтигэр кыбыллан үлэлээтилэр.

Билигин иһэр уу баһыллыбакка, оҕо-уруу, дьон-сэргэ уута суох эрэйи көрөн эрэллэр. Намтан ЖКХ уу таһыаҕын суол куһаҕан, массыына тиийбэт диэн матыыптаан аккаастыыллар. Онон бу боппуруостарга улуус дьаһалтата туох эмэ дьаһал ылан көмөлөһөллөрө буоллар диэн Искра дьоно-сэргэтэ кэтэһэр, эрэнэр.

М. БЯСТИНОВА, Искра

НИКОЛЬСКАЙ САЙДАР, КЭҢИИР

Нам улууһун биир саамай кырдьаҕас дэриэбинэтэ Никольскай буолар. Ньукуолун күнүгэр сайыны көрсө Никольскай дэриэбинэтин олохтоохторо, дьаһалтата, тэрилтэлэрин үлэһиттэрин көҕүлээһиннэринэн улахан бырааһынньыгы ыыттылар. Саха сиригэр норуоттар доҕордоһуулларын сыла биллэриллибитинэн Никольскайга былыр олоро сылдьыбыт, үлэлээбит-хамсаабыт, бурдук ыһыытынан дьарыктаммыт нууччалар сыдьааннарын ыҥыран бырааһынньык тэрийдилэр. Бастаан чосуобунньаҕа куораттан кэлэн отец Павел таҥараҕа үҥүү (моление) сиэрин оҥордо. Онтон дэриэбинэ устун ыалдьыттар, олохтоохтор уруккуну санаан гармошканан доҕуһуоллатан нуучча норуотун ырыаларын ыллыы-ыллыы бырааһынньык тэриллэр сиригэр тиийэн кэлбиттэрэ. Онно ыалдьыттары сир музейын директора П.Р. Протопопова каравайдаан көрсөн бырааһынньыкка ыҥырбыта. Ол кэнниттэн Прасковья Романовна ыалдьыттарга нэһилиэк историятын билсиһиннэрэр:

- 1809 сыл. Көс нууччалар бу сиргэ олохсуйа кэлбиттэрэ. Кинилэр дьиэ-уот туттан, сир оҥостон үлэлээн барбыттара. Аан бастаан сири хорутан, бурдук ыһыытын Егор Кычкин диэн нуучча киһитэ саҕалаабыта. Алаастарынан бүгэн олорбут сахалар ону бэркиһээн, сөҕөн-махтайан кэтээн көрбүттэрэ.Күһүнүгэр бурдук саһарчы буһан Е. Кычкин олохтоохторго килиэп амсаппыта. Онтон ыла олохтоох сахалар бурдук ыһыытынан, оҕуруот аһын үүннэриинэн дьарыктанан барбыттара.

Олохтоохтор күүстэринэн детсад оҕолоруттан саҕалаан улахан концерт буолла. „Намыына”, „Коробейники” ырыа ансаамбыллара кэнсиэри киэргэттилэр. Олохтоохтор сүргэлэрэ көтөҕүллэн, бэйэ-бэйэлэригэр мичээрдэһэн сылдьалларын көрөргө наһаа үчүгэй, бары бырааһынньыктыы сахалыы, нууччалыы таҥастаахтар, бары хайдах эрэ биир дьиэ кэргэн курдуктар, наһаа эйэлээхтэр.

Кэнсиэр кэнниттэн төгүрүк остуол тула итии чэйи иһэ-иһэ уруккуну-хойуккуну ахтыһыы буолла. Манна О.А. Новгородова оҕо сааһын долгуйан туран аҕыанна. Кини бу Никольскайтан Родионовтартан төрүттээх. Ольга Афанасьевна „оҕо сааһым бу дэриэбинэҕэ ааспыта, олохтоохтор эйэлээх баҕайы этилэр, хас биирдии ыалга киирдэххинэ үчүгэйдик көрсөн, чэйдэтэн таһааралларе, оҕолору кытта олох хойукка диэри оонньоон тахсарбыт. Билигин Намҥа олохсуйбутум ыраатта да оҕо сааһым тардар буолан Никольскайга сир ыллым, онон дьиэ туттан кырдьар сааспын Никольскайга атаарыахпын баҕарабын”, - диэтэ. Аммосов А.Д. комбайнер, тракторист Шарапов М.С. салалтатынан уһун сылларга бурдук ыһыытыгар тахсыылаахтык үлэлээбит. Алексей Дмитриевич эдэр сааһын наһаа үчүгэйдик ахтан ааста. „Биһиги кулууппут олус эргэрдэ, ол да буоллар үчүгэй өйдөбүлү тутан турар. Ити кулууп иһинэн төһөлөөх эдэр сүрэхтэр дьоллорун холбоон билигин ыал мааныта буолан олороллоруй? Онон саҥа кулууп тутуллар түгэнигэр, бу кулуубу музей оҥорорго диэн этиилээхпин”, - диир. Кини Никольскай ытык киһитэ, улуус бочуоттаах гражданина, чемпион тракторист, 42 сыл трактористаабыт, гармонист, бэрт элбэх, сонун кэпсээннээх. Куораттан кэлбит ыалдьыттар — Родионовтартан төрүттээх Арбатская Л.В., Габышев О.А., Верховцева Н.В., Афанасьевтар сыдьааннарыттан Афанасьев П.П. иссүрэхтэн истиҥ тылларын этэн үөрэн-көтөн бардылар, ордук уулусса устун уруккуларын санаан ыллаан кэлбиттэрин наһаа астыммыттар.

Бырааһынньыгы З. Винокуров аатынан музыкальнай оскуола баян кылааһын учууталлара А.П. Шестаков, С.И. Атласов киэргэттилэр.

Нэһилиэк саамай кырдьаҕас олохтооҕор, 90 саастаах А.В. Непомнящая бастакы Аан дойду 1914 с. сэриитин кыттылааҕын огдообото, бурдук ыһааччы „Оптимист-хлебороб” Ф.Е. Протопоповка, бастакы дьиэ тутааччы „Киэҥ хонуу” учаастакка С.Н. Никитиҥҥэ ити курдук 15 киһи наҕараадаланна.

Былыргыта олохтоохтор дэриэбинэ бырааһынньыгын олус кэрэхсэбиллээхтик ыыталлар эбит, онон биир санааҕа түмсэн, сомоҕолоһон, бэйэ-бэйэлэригэр көмөлөсүһэн биир дьиэ кэргэн курдук олороллоро. Ону билиҥҥи олохтоохтор сөргүтэн бу бырааһынньыгы тэрийэн ыыппыттара мин санаабар наһаа табыллыбыт. Иннникитин даҕаны бу дэриэбинэ олохтоохторо атын дэриэбинэлэргэ холобур буолуохтарын сөп эбит.

З.А. ТИХОНОВА,
Россия үтүөлээх учуутала, РФ журналистарын союһун чилиэнэ, Нам улууһун ытык киһитэ

Киһи – киһиэхэ

ЧИЭҺИНЭЙ ДЬОҢҥО МАХТАЛ

Өбүгэлэрбит барахсаттар дьиэлэриттэн баралларыгар, аанныгар маһынан баттаттахтарына, ким эмэ киириэ, малысалы уоруо диэн өйдөрүгэр да оҕустарбаттара. Ханна эмэ, биир эмэ киһи ылыгаһын биллэхтэринэ, кэлэйэн, сиргэнэн кэпсэтэр буолаллара.

Оттон билиҥҥи кэмҥэ уоруу элбэҕин туһунан үгүстүк суруйаллар. Сүөһүгэ тиийэ сүтэрэллэр. Сүтүктээхтэр хомолтолоро, тыллара-өстөрө уоруйахтарга аньыы-хара буолан, аанньаннан тиийбэтэ биллэр.

Билиҥҥи да үйэҕэ киһи үксэ чиэһинэйигэр эрэллээхпит, аҕыйах ахсааннаах киһи уоруунан дьарыктанара буолуо.

Мин ыам ыйын 1 күнүгэр кулуупка кэнсиэр көрө сылдьан, кыһыл көмүс ытарҕам аҥаара түһэн хаалбыт этэ. Аны сүттэҕэ ыйыттым. Онуоха ытарҕам аҥаарын көрөөт: „Маннык ытарҕаны булбуттара”, -диэн үөртүлэр. А. Шестаков аатынан СК үлэһитэ Акимбетов Сергей Юрьевич ытарҕаны булбутун туһунан Вера Васильевнаҕа эппит. Вера Васильевна киниэхэ телефоннаабытыгар тута кэлэн ытарҕабын биэрбитигэр олус үөрдүм, махтанным. Өссө фестиваль саҕана умнууга хаалбыт сыаналаах малы Н.Н. Бушуев булбутун, хаһаайына кэлэрин кэтэһиннэрэн ууран туруораллар эбит. Чиэһинэй, ыраас, көнө санаалаах культуура үлэһиттэригэр махтал. Үлэҕит ситиһиилээх, олохху дьоллоох буоллун.

Т. КУЛИЧКИНА

Т. СТЕПАНОВА: „ДЬОЛ ТУРУГУН БИЛЭРГЭ КЫҺАЛЛЫҢ”

(Интервью)

Дьиэ кэргэн – иитии кыһата

Улууспутугар дьиэ кэргэн ахсаана элбээһинэ бэлиэтэнэр, ол курдук, 2010 с. дьиэ кэргэн ахсаана 5823 буоллаҕына, 2011 с. түмүгүнэн 5945 ыал баар буолбута бэлиэтэнэр. Дьиэ кэргэн туруктаах, өйөбүллээх буоларыгар бииргэ олорор дьоҥҥо эппиэтинэһи мөлтөтөр, халбаҥ сыһыаҥҥа тиэрдэр. Бу сыһыаҥҥа уйулҕатын оҕустараччы син-биир дьахтар буолар. Тоҕо диэтэххэ, дьахтар эр киһиэхэ бигэ эрэниэн, кинини дурдахахха оҥостуон, инникигэ эрэллээх буолуон баҕарар. Иккиһинэн, эдэр ыал бэйэсаҕалаан ыытыахха, ыччат ортотугарбу үлэ салҕанан барарын ситиһиэххэ. Бу барыта туспа билии, үөрэх. Специалистары үөрэттэриэххэ, үөрэхтээһини төрөппүттэргэ күүһүрдүөххэ, өбүгэ билиитин сөргүтүөххэ. Төрөппүт билбэтэ олус элбэх, хас биирдиилэрэ анал литератураны аҕар буолбатах-тар. Өссө аҕар диэн кыра, өйдүүр диэн баар уустук боппуруос. Киһи оруоллары, ол эбэтэр эбээһинэстэри диэххэ дуу билбэтиттэн кыыһырсыы төрүөтэ үгүс буолар. Холобура, кыыс оҕо төрөппүттэрин тапталларын билэн атаахтаан, таалалаан улаатар. Онтон кийиит, ойох буоларыгар оруола уларыйар. Онон майгыта эмиэ уларыйыахтаах. Урут тапталы аҥардастыы ылбыт буоллаҕына, билигин бэйэтэ тапталлаах буоларга үлэлэһиэхтээх, тапталынан сыдьаайарга үөрэниэхтээх. Бу эмиэ үөрэх.

—Дьиэ кэргэн туруктаах буолуутун өйдөбүллэрэ?

—Олус киэҥ боппуруос. Кылгастык маннык хайысхалары бэлиэтиэм этэ: баай-дуол (бас билэр дьиэуот, сир, дохуоту аҕалар дьарык), доруобуйа, таһым (билии, уопут, өй-санаа, итэҕэл), дьүөрэлээх уйгу (бэйэҕэ, дьоҥҥо, айылҕаҕа, дьиэҕэ-уокка, тиэргэҥҥэ сыһыан, санааны салайыныы, сөпкө ылыныы).

—Ааҕааччыларга баҕа санаан?

—Билиигэ аһаҕас буолуҥ, бэйэ-бэйэҕэ харыскаллаахтык сыһыаннаһыҥ, үөрүү-дьол туругун билэргэ кыһаллыҥ.

Кэпсэттэ М.ПЕТРОВА

МЕЦЕНАТТАРГА МАХТАНАБЫТ

Үөрэх эйгэтигэр

Биһиги оскуолабытыгар бастыҥ үлэлээх учууталлары уонна үөрэнээччилэри чиэстиир, анал номинациялары олохтуур, кинилэри ааҕардэлиир „Оскуола күнэ” диэн үтүө үгэс олохтоммута хаһыс да сылыгар барда. Ол курдук, ыам ыйын 26 күнүгэр оскуолабыт дьоро киэһэтэ үрдүк таһымнаахтык буолан ааста.

Биһиги убаастыыр, ытыктыыр меценаттарбыт кэргэннии А.И. уонна Е.Н. Васильевтар 1 Хомустаахтан күүтүүлээх ыалдьыт буолан кэллилэр уонна биһиги дьиэ кэргэҥҥэ үйэ тухары умнуллубат күндү бэлэх оҥордулар. Ол курдук, биһиэхэ (Эркин, Эрчим Дьяконовтарга) оскуола, улуус, республика иһинэн ыытыллар араас аҕыыларга, мероприятиеларга уо.д.а. общественнай үлэҕэ куруутун актыыбынайдык кыттарбытын иһин, „Лучший общественник школы 2011-2012 учебного года” диэн анал номинация олохтоон, 6000 солкуобайы үөрүүлээх быһыыга, үөрэхпитигэр ситиһиини, доруобуйаны ис сүрэхтэриттэн баҕаран туран туттардылар, сүүспүтүттэн сыллаатылар. Ол биһиэхэ олус соһуччу уонна үөрүүлээх этэ.

Анатолий Иванович СР бочуоттаах тутааччыта, онтон кини олоҕун аргыһа Евдокия Николаевна СР тутуу комплексын ветерана. Түбэ орто оскуолатын тутууга бэйэтин сүдү кылаатын киллэрбит Анатолий Иванович биһиги эһээбитин, тутуу миниистирин, Николай Семенович Охлопковы билэр буолуохтаах. Оттон ийэбит Наталья Павловна Дьяконова (Соловьева) 1-Хомустаахтан төрүттээх, Васильевтар дьиэ кэргэттэрин үтүө-дьоһун дьон, бастыҥ-мааны ыаллар диэн ахтан-санаан аахааччы.

Биһиги дьиэ кэргэн аатыттан Анатолий Ивановичка уонна Евдокия Николаевнаҕа хаһыат нөҥүө истиҥ махталбытын тиэрдэбит! Эһиги дьиэ кэргэҥҥэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, чугас дьоҥҥут, аймахтаргыт сылаас сыһыаннарыгар угуттанан уһун дьоллоох олоҕу олороргутугар баҕарабыт.

Эркин, Эрчим ДЬЯКОНОВТАР,
Түбэ орто оскуолатын 6 кылааһын үөрэнээччилэрэ

Призвание — учитель

АЛЫЕ ПАРУСА НАШЕЙ АЛЛЫ

Любезный мой читатель! Задумывался ли ты когда – нибудь над тем, что вся жизнь проходит в потоке истории? Рождаясь, человек попадает в него, оставляя потомству свои дела, свои мысли и память о себе, какая была заслужена им.

Вот и сейчас, мой любезный современник, я приглашаю обратить свой взор на этот поток истории, который сегодня течет в русле нашей всеми любимой коллеги, надежного товарища и просто хорошего человека - Абрамовой Аллы Алексеевны. Выражаясь историческими словами, в эти погожие июньские дни наша Алла полноправно вступила во второю половину своего столетия.

Как опытный капитан большого корабля, она величаво продолжает свой путь по жизненным просторам школьной жизни. Первой её педагогической пристанью стал 1989 год, выпускница заочного отделения Якутского просветучилища, была назначена руководителем кружка «Умелые руки» в Покровскую среднюю школу №1, здесь молодой специалист сделал свои первые уверенные шаги в работе с детьми, здесь проявился особый талант и умение общаться с ними. После молодая учительница продолжила работу в Намской неполной средней школе №2 в качестве руководителя театрального кружка, именно эта работа стала попутным ветром для её творческого вдохновения, она начала в полной мере реализовывать свою профессию как педагога мастера и режиссера театрального детского коллектива. Воспитанники Аллы Алексеевны стали выступать со спектаклями и сценками на театральных подмостках школы и улуса, большой популярностью пользовались «заслуженные артисты» школы - Колмогоров Вася, Емельянова Юля, Федосов Юра, Авксентьев Рома, Марков Коля, Габышев Женя и многие другие. С открытием школьной телестудии «Мозаика» в 1994 году они стали звездами наших «голубых экранов». Любая программа студии, выходящая в телеэфир, вызывала интерес практически у всех зрителей, независимо от возраста. Здесь ребята учились добросовестно и дружно выполнять творческое дело, получали навыки ответственности, а задор и инициатива стали их лучшими друзьями.

Сейчас Алла Алексеевна – учитель истории, имеющий за плечами 23 летний педагогический стаж, за эти годы она показала себя капитаном первоклассного ранга, досконально знающим и влюбленным в свой предмет. Её увлекательные рассказы открывают перед учениками мир далекого прошлого, любая тема урока оживает интереснейшими фактами, будоражит пытливый взор любого эрудита, что способствует расширению кругозора, пробуждает интерес к предмету. Учитель не ограничивается материалами учебника, умело используются наглядные пособия, различные справочные материалы. Всем ученикам Аллы Алексеевны хорошо известна методика зачета «Досье», которая носит поисково – исследовательский характер, ребята получают навыки глубокого анализа происходящих в мире событий собранных из СМИ. Методическим «фирменным брендом» Аллы Алексеевны являются вопросы по отечественной и мировой культуре, ею разработаны таблицы систематизирующие знания учащихся по самым её сложным вопросам, собран богатый иллюстративный материал. Результаты такой целенаправленной работы ежегодно подтверждаются призовыми местами на улусных олимпиадах, успешным участием во Всероссийских дистанционных фестивалях и конкурсах «Золотое руно», «Портфолио» и др., якорями её гордости являются следующие учащиеся – Колосов Саша, Тихонов Слава, Меркурьев Дима, Омин Урсул, Гаврильева Марина, Егоров Максим, Николаев Тима, Попов Петя.

Мудрый наставник и опытный учитель Алла Алексеевна 5 лет проработала руководителем методического объединения историков и учителей якутского языка, а с 2008 - 2011 гг. руководила методобъединением учителей истории улуса. С её легкой руки ежегодно проводился улусный конкурс наглядных методических пособий на базе нашей школы, что стало хорошим подспорьем для молодых начинающих учителей. У нашей Аллы есть необыкновенный дар на ходу без внутреннего надрыва разрешать «морские узлы», отсеивать легко всё ненужное, сорное, и без сожаления выбросить их за борт. И наоборот выявлять самое главное, необходимое, пусть это будет анализ урока или подготовка сценария, любая работа с ней спорится быстро и качественно.

Талантливый человек талантлив во всём, с 2004 – 2006 гг. Алла Алексеевна возглавила большой профсоюзный коллектив школы. За годы работы в профкоме, она показала себя человеком высокой культуры, блестящим организатором, под её чутким руководством была проведена кропотливая работа по составлению первого коллективного договора, своевременно проводилась работа по ознакомлению новых требований, положений и приказов. Новый председатель внес новые веяния в жизнь коллектива, стало доброй традицией проведение благотворительных акций в помощь ветеранам, техработникам, школа активно поддерживала семьи малоимущих и людей попавших в беду. По ее творческой задумке и непосредственным участием по сей день проводятся интересные культмассовые вечера, организуется культурный досуг работников школы.

Увлеченному человеку всегда и везде находится интересное дело - Алла Алексеевна, занимается коллекционированием подстаканников, новогодних открыток, её коллекция поросят составляет 150 забавных зверюшек. В свободное время вышивает бисером, делает своими руками оригинальные подарки, эти её дарования отозвались в жизни коллектива, у нас сейчас в школе много увлеченных учителей – коллекционеров, которые организуют выставки для учащихся и родителей, но главным хобби в жизни Аллы Алексеевны является любовь к востоку, к индийским песням и восточным танцам. Чудно, что в одном человеке, возможно, уместить столько талантов, но кто видел, Аллу Алексеевну знает, что она «большая», её хватит на всех и всё – написать стихи, за вечер смоделировать шикарный наряд, придумать КВН шутку, и даже приютить брошенного кота.

Жизненным кредо нашей Аллы является нравственный принцип – «не делай другому того, чего не хотелось, бы желать себе», в этом кратком изречении кроется большое доброе сердце Аллы Алексеевны. На добровольных общественных началах она уже в течение многих лет работает уполномоченным по правам ребенка в нашей школе. К ней всегда можно обратиться по любому вопросу, будьте уверены вы всегда получите не только правовую, но и человеческую поддержку.

Чуткая, жизнерадостная, отзывчивая, она заслуженно пользуется уважением среди своих учеников, родителей и коллег. Как классный руководитель, выпустила от пятого звонка до последнего два классных коллектива – выпуск 2003 г.; выпуск 2011 г. Её воспитанники отличаются приветливым характером, внимательностью, не забывают поздравить нас в день учителя, при этом для каждого предметника найдется какая – то особая именно для него открытка с теплыми словами или милый сувенир. Такие же индивидуальные сюрпризы Алла Алексеевна любит преподносить своим коллегам, доставлять удовольствие окружающим, делать их счастливыми и довольными.

Вот мы и сделали небольшой экскурс по жизненной биографии нашей коллеги, вложившей соборно и артельно по мере своего разумения и сил в строительство нашего школьного отечества и более чем о собственной жизни, радеющей о её благополучии и славе.

Мы от всей души поздравляем уважаемую коллегу Абрамову Аллу Алексеевну, прекрасного учителя, любящую мать замечательного сына Алешки, выпускника нашей школы, теперь уже старшего программиста СВФУ им. М. К. Аммосова, верную надежную подругу с юбилейной датой! Желаем попутного ветра в нелегкой работе, интересных встреч, крепкого здоровья, тихой семейной гавани!

Цвет имени твоего алый, означает «умеющая всё», эти зарисовки составляют твою уверенность, твердость и силу. Пусть же Алые паруса твоей жизненной энергии несут тебя к заветным берегам! В добрый путь!

С.М. ПАВЛОВА,
руководитель МО учителей истории и якутского языка, КнРС(Я) МБОУ «НСОШ №2»

(Печатается на платной основе)

ИҺИРЭХ ТЫЛТАР

Маймаҕа нэһилиэгин олохтоохторун, күн-күбэй ийэбитин, эйэҕэс эбээбитин **ЛЕНА ЕГОРОВНАНЫ**, амарах аҕабытын, эһэлээтэр эһээбитин **НИКОЛАЙ ПЕТРОВИЧ СЛЕПЦОВТАРЫ** 55 сааскытын туолбут үбүлүөйдээх күҥҥүтүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит. Күндү дьоммутугар чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, өссө да өр сылларга бука барыбытыгар үтүө сүбэҕит, халыҥ хахха, суон дурда, көмө-тирэх буолан оҕолоргут, сиэннэргит ситиһиилэрин, үөрүүлэрин тэҥҥэ үллэстэн этэҥҥэ дьоллоохтук олороргутугар баҕарабыт. Эһиги баар буолаҥҥыт биһиэхэ мэлдьи сылаас, эркиммит эрэллээх, олохпут туруктаах. Барыбытыгар кыһамньыгыт иһин махтанабыт!

Дьокуускайтан Суздаловтар, Хатырыктан Игнатьевтар, Маймаҕаттан Антоновтар уонна Слепцовтар

Уус-Алдан Баатаҕайатыттан төрүттээх, 1956 сылтан Ленин аатынан колхоз, «Комсомольскай» совхоз ыаннааксытынан, ньирэй көрөөччүтүнэн үтүө суобастаахтык үлэлээбит үөлээннээхпитин, үлэ ветеранын **БУРНАШЕВА МАРИЯ НИКОЛАЕВНАНЫ-МААЙАНЫ** 80 сааскын томточчу туолбуккунан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит. 5 оҕон уонна сиэннэриҥ, хос сиэннэриҥ итии тапталларынан угуттанан 80-н аһары көтөн, 90-р тохтообокко, 100 сааскар диэри сүүрэ-көтө, сүбэлии-амалыы сылдьаргар, күүс-көмө буоларгар, чэгиэн доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабыт. Алгыс баһа сыаланнын!

Хамаҕатта ветераннара

Ытыктабыллаах **ГРИГОРИЙ КОНСТАНТИНОВИЧ!** Эйигин 70 сааскын туолар үбүлүөйдээх күҥҥүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит! Күн-дьыл аһарын аахсыбакка, ыалдьар-кырдьар диэни билиммэккэ, эдэрдии эрчимнээхтик, сэргэхтик туттан биһиги ортобутугар баарыҥ, кыайаргынан үлэлии-хамсыы, суруйа-айа сылдьарыҥ биһигини үөрдэр. Дьиэ кэргэнҥэр, чугас урууларгар-аймахтаргар, атастаргар, доҕотторгор бэйэҥ олоххунан, олорон кэлбит баай уопуккунан тыыннаах холобур буолаҕын. Дьоллоох буол, уһун олохтон!

М.И., М.С. Баишевтар, С.Д., А.Г. Кобяковтар

Коллектив учителей истории Намского улуса поздравляет своего коллегу, учителя истории МБОУ НСОШ №2 **АБРАМОВУ АЛЛУ АЛЕКСЕЕВНУ** с юбилеем!

Мы уважаем и ценим Вас за тот необъятный вклад в дело просвещения наших детей, за то, что наши дети узнают свою историю, историю своей страны, что в Вас всегда горит огонь оптимизма, и Вы всегда предлагаете новые инициативы. Пожелаем Вам, быть всегда такой, добиваться дальнейших успехов вашим детям, крепкого здоровья и счастья вашим родным и близким!

От юбилеев не уйти.
Они настигнут каждого, как птицы.
Но главное - сквозь годы пронести
Тепло души, сердечности частицу.
У Вас сегодня юбилей.
Мы от души Вас поздравляем!
И в жизни главного желаем:
Здоровья, счастья радости
И лет до ста без старости!

Коллектив учителей истории Намского улуса

КПК «АартыкЭкспрессКредит»

только для членов КПК
Член СРО «Опора кооперации»

ТОЛЬЛКО ДО 30 ИЮНЯ
ВЫРЕЖИ КУПОН ПОЛУЧИ
+2%
ПО ВКЛАДУ

Высокие проценты по вкладам

3 мес.	6 мес.	1 год	18 мес.	30 мес.
22%	**24%**	**36%**	**40%**	**48%**

Паевой взнос 1 000 рублей. Договор с правом пополнения, без права снятия процентов.

Нам выгодно, чтобы Вы стали богатыми!

Наш адрес: с. Намцы ул. Чернышевского, 11 ТЦ „УЮТ”, 2 этаж.
Телефон: 43086

БИЛЛЭРИИЛЭР

Продаем холодильник «Бирюса» (маленький), котел КСТГ б/у, дешево, коробку дома 8х8,5, а/м «Москвич»-2141 (на запчасти).

89841162930

Потеряно водительское удостоверение на имя Винокуровой Валентины Юрьевны. Просим позвонить по тел. ***89841052001***

Услуги тамады.

89141058559

Считать недействительным ПТС 14КТ №952490 «Тойота-Кроун», рег. знак Т533ЕД14 на имя Соловьева Прокопия Алексеевича

ООО «Намская типография» предлагает всем жителям и организациям Намского улуса все виды полиграфических услуг, изготовление наружной и интерьерной рекламы (баннеры, растяжки, стенды и пр.), сувенирную продукцию (магнитки, значки, лотерейные билеты, визитки и пр.), принимаем заказы на предстоящий праздник Ысыах. Наилучшие идеи и яркие краски сделают ваши фантазии реальностью! Мы находимся по ул. Ленская 85.

Тел. 42353, 41206, 89141007038, 89841152675

Билэргит курдук, саҥа «Саха сирин остуоруйата» сурулла сылдьар. Маныаха бэлэмнэнэн бэс ыйын 14 к. Никольскай нэһилиэгэр **«Күндүл» сынньалаҥ киинигэр** 10 ч. республикабыт наукатын уонна айар үлэтин интеллигенцията, «Нам улууһа» уонна «Никольскай нэһилиэгэ» МТ 1922 с. бэс ыйын 21 к. Никольскай аннынан буолбут элбэх хаан тохтуулаах **гражданскай сэрии 90 сылыгар сыһыаннаах научнай-практическай конференцияны ыытар**. Бу тэрээһин эдэр ыччат Саха сирин историятын мөккүөрдээх боппуруостарын сөпкө өйдүүр сыаллаах уонна бу бырааттыы сэриигэ биһиги өбүгэлэрбит сырдык тыыннара быстыбыт сиригэр кутурҕан бэлиэтигэр тэриллэр. Программаҕа учуонайдар, историктар, научнай сотрудниктар, суруйааччылар, сурналыыстар, учууталлар дакылааттара, Намнааҕы православнай храм настоятеля Отец Павел молебена буолар. Сүрүн дакылааччыт-Владимир Ильич Пестерев-М.К. Аммосов аатынан ХИФУ доцена. Темата «Гражданскай сэрии ыар түмүктэрэ-киһи-аймах сиэр-майгы, духовность өттүнэн кэһиэҕириитэ» («Гражданская война как фактор разрушения духовных, моральных устоев населения»). Историктары, археологтары, этнографтары, политологтары, социологтары, кыраайы үөрэтээччилэри уонна бары баҕалаахтары көхтөөхтүк кыттаргытыгар ыҥырабыт.

Тел/факс 41501, 24913
Тэрийэр бөлөх

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы,юбилеи? Нет ничего проще — позвоните по телефону ***42-9-48, 89243660623, 89141077316.***

Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имиджфильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИП «Замятин А.Т.»

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

Мэлдьи ыраас ууну биһигиттэн атыылаһыахха сөп. Ону таһынан, атыыга бааллар механическай помпалар, электрическэй кулердар. Сакааһынан аҕалабыт. Кирдээх, саһарбыт уонна хайдыылаах баллоннары төттөрү ылбаппыт.

Аппааны бөһ., Лена уул. 16-та. Дьиэҕэ илдьэн биэрэбит.

Тел. 8914-300-11-70 уонна 23-3-21.

ЫРААС УУНУ ИҺИЭҢ — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН!

Таптыыр ийэбит, күндү эбэбит, эдьиийбит, үлэ бэтэрээнэ, Нам улууһун 1 Хомустаах олохтоох

СЫСОЛЯТИНА
Светлана Иннокентьевна

уһун ыарахан ыарыыттан бу дьыл бэс ыйын 7 күнүгэр олохтон барбытынан бары чугас дьоммутугар, аймахтарбытыгар, доҕотторугар курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Оҕолоро Находкиннар, Орловтар, Заболоцкайдар, уола Олег, иппит балтылара Алена, Харлампьевтар, Аввакумовтар, Дмитриевтар, быраата Иван

«Хомустаах 1-кы нэһилиэгэ» МТ администрацията Бастакы Хомустаах нэһилиэгин олохтоох, үлэ ветерана, элбэх оҕо ийэтэ

СЫСОЛЯТИНА
Светлана Иннокентьевна

ыарахан ыарыыттан ыалдьан күн сириттэн барбытынан оҕолоругар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.

«Хомустаах 1-кы нэһилиэгэ» МТ олохтоох дьаһалтата

Күндүтүк саныыр, убаастыыр саҥаспыт, кийииппит, элбэх оҕо ийэтэ, эбэтэ, эдьиийдэрэ, үлэ ветерана

СЫСОЛЯТИНА
Светлана Иннокентьевна

бу дьыл бэс ыйын 7 күнүгэр уһун ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан балтыларбытыгар Русланаҕа, Ньюргуйаанаҕа, Люсяҕа, быраапытыгар Олегка, сиэннэрбитигэр, биргэ төрөөбүттэригэр, балтыларыгар, бары чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Петровтар, Кобяковтар, Соловьевтар, Сысолятиннар, Рожиннар, Егоровтар дьиэ кэргэттэрэ

«Нам» ААТ дирекцията, профкома, үлэһиттэрэ үлэ ветерана, өр сылларга «Нам» совхозка, «Нам» УПХ ыаннааксытынан үлэлээбит

СЫСОЛЯТИНА
Светлана Иннокентьевна

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, биргэ төрөөбүттэригэр, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Күндүтүк саныыр балтыбыт, эдьиийбит

СЫСОЛЯТИНА
Светлана Иннокентьевна

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, биргэ төрөөбүттэригэр, балтыларыгар, быраттарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Винокурова М.С., Аммосовтар, Атласовтар, Винокуровтар, Голиковтар

Күндү дьоммутугар, быраапытыгар Евгений Михайловичка, кийииппитигэр Люция Руслановнаҕа, оҕолоругар Аняҕа, Русланҥа ийэ кынна, ийэтэ, эбээлэрэ, 1 Хомустаах олохтоох, үлэ бэтэрээнэ

СЫСОЛЯТИНА
Светлана Иннокентьевна

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Заболоцкайдар, Поповтар

Наслежная администрация МО «Хатын Арынский наслег», совет депутатов, общественность наслега выражают глубокое соболезнование жительнице с. Графский Берег, матери, ветерану труда Поповой Анне Александровне, жене Поповой Вере Ивановне, детям, внукам и родным по поводу кончины после тяжелой продолжительной болезни любимого сына, мужа, отца и деда

ПОПОВА
Анатолия Валентиновича.

Разделяем Вашу утрату и боль.

Күндүтүк саныыр, таптыыр эһээбит, убайбыт

УСТИНОВ
Иван Дорофеевич

бу дьыл бэс ыйын 8 күнүгэр уһун ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытын билэр дьонугар, доҕотторугар дириҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Балта Мария, оҕолообут оҕолоро, сиэннэрэ

Хатыҥ Арыы врачебнай амбулаториятын, инфекционнай отделениетын коллективтара бэйэбит үлэһиппит

УСТИНОВ
Иван Дорофеевич

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын балтыгар, сиэннэригэр уонна бары аймахтарыгар тиэрдэбит.

Улуустааҕы киин балыыһа администрацията, профсоюзнай комитета, ветераннарын совета, коллектива Хатыҥ Арыы олохтоох, инфекционнай отделениеҕа рабочайынан үлэлиир

УСТИНОВ
Иван Дорофеевич

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын балтыгар, сиэннэригэр уонна бары аймахтарыгар тиэрдэбит.

Выражаем глубокое соболезнование ветерану труда НЦРБ Слепцовой Зинаиде Семеновне, главному врачу НЦРБ Слепцову Леониду Алексеевичу, жене Марфе Васильевне, однокласснику Алеше и родным по поводу кончины после тяжелой болезни мужа, отца, дедушки

СЛЕПЦОВА
Алексея Васильевича.

Семья Поповых, Раймонд

Об установлении тарифов для потребителей ОАО "Намкоммунтеплоэнерго" на 2012 год

наименование услуг	ед-ца изм.	тариф с НДС, руб.	дата ввода	срок действия	постановление		наименование регулирующего органа	источник официального сайта опубликования
					дата	номер		
отопление Намцы	руб/Гкал	2625,6	01.01.2012	30.06.2012	30.12.2011	210	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
отопление Намцы	руб/Гкал	2778,4	01.07.2012	31.08.2012	30.12.2011	210	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
отопление Намцы	руб/Гкал	2917,6	01.09.2012	31.12.2012	30.12.2011	210	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
отопление наслега	руб/Гкал	6481,6	01.01.2012	30.06.2012	30.12.2011	210	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
отопление наслега	руб/Гкал	6481,6	01.07.2012	31.08.2012	30.12.2011	210	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
отопление наслега	руб/Гкал	6590,0	01.09.2012	31.12.2012	30.12.2011	210	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
водоснабжение (горячая вода)	руб/м3	255,27	01.01.2012	30.06.2012	30.12.2011	211	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
водоснабжение (горячая вода)	руб/м3	269,61	01.07.2012	31.08.2012	30.12.2011	211	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
водоснабжение (горячая вода)	руб/м3	276,54	01.09.2012	31.12.2012	30.12.2011	211	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
водоснабжение (холодная вода)	руб/м3	123,95	01.01.2012	30.06.2012	30.12.2011	211	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
водоснабжение (холодная вода)	руб/м3	130,66	01.07.2012	31.08.2012	30.12.2011	211	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа
водоснабжение (холодная вода)	руб/м3	130,66	01.09.2012	31.12.2012	30.12.2011	211	ГКЦ-РЭК	сайт регулирующего органа

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — ***41496;*** бухгалтерия — ***41141;*** факс — ***41141;*** редакционнай- издательскай ситим —***41332***

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

“ЭҢСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыыланар
Индексэ — 54889. Тираһа — 2257
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 09.06.2012 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 09.06.2012 с.